

PLANREGELS ENERGIEOPSLAGSYSTEMEN

Datum

19 juni 2026

Inhoudsopgave

---

1. Aanleiding en probleemstelling	2
2. Doelstelling	3
3. Aanbeveling	4
3.1 Aanbeveling	4
3.2 Vereisten voor de planregels	4
4. De planregels	6
5. Artikelsgewijze toelichting	8
6. Afsluiting.....	9

1. Aanleiding en probleemstelling

In het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) zijn de activiteiten aangewezen die als milieubelastende activiteit (MBA) worden aangemerkt. Energieopslagsystemen (EOS'en) zijn hierin niet aangewezen. Hierdoor gelden er nog geen bindende landelijke eisen en bestaat er geen omgevingsvergunningplicht voor de realisatie van EOS'en.

De Omgevingswet definieert een milieubelastende activiteit als:

“Activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit.”

Volgens deze definitie zouden EOS'en beschouwd moeten worden als MBA, aangezien een incident van een EOS nadelige gevolgen kan veroorzaken voor het milieu, onder andere vanwege het risico op explosie en het vrijkomen van giftige gassen.

Het ontbreken van een aanwijzing van EOS'en als MBA in het Bal leidt er in de praktijk toe dat EOS'en worden gebouwd, geplaatst of in gebruik zijn zonder dat een ruimtelijke afweging op het gebied van externe veiligheid heeft plaatsgevonden.

Momenteel werkt het Rijk aan het aanvullingsbesluit externe veiligheid, waarin EOS'en naar verwachting worden opgenomen. Totdat dit aanvullingsbesluit externe veiligheid in werking treedt, ontstaat een periode waarin door een beleidsvacuüm externe veiligheid onvoldoende wordt geborgd bij de bouw, plaatsing of in gebruik hebben van EOS'en.

Binnen de regio Zuidoost-Brabant is de ontwikkeling van EOS'en actueel, mede doordat de regio op veel locaties kampt met netcongestie. EOS'en worden ingezet als middel om netcongestie te verminderen, waardoor het aantal EOS'en in de regio sterk toeneemt. De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost geeft daarbij aan dat naar verwachting meer dan de helft van deze EOS'en wordt gerealiseerd zonder omgevingsvergunning.

Deze constatering vormt de directe aanleiding voor het onderzoek naar hoe de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant de deelnemende gemeenten juridische handvatten kan bieden om externe veiligheid te waarborgen bij de realisatie van energieopslagsystemen en hoe dit kan worden geborgd.

Aan de hand van deze bevindingen is onderzoek uitgevoerd naar de juridische mogelijkheden om externe veiligheid bij EOS'en te borgen. De bevindingen uit dit onderzoek vormen de basis voor dit aanbevelingsdocument, waarin een concreet juridisch toepasbaar handvat wordt aangereikt voor gemeenten binnen de regio Zuidoost-Brabant.

2. Doelstelling

Het doel van dit aanbevelingsdocument is het bieden van een concreet en toepasbaar juridisch handelingsperspectief voor gemeenten binnen de regio Zuidoost-Brabant om externe veiligheid structureel te borgen bij de bouw, plaatsing en in gebruik hebben van EOS'en.

Dit document bevat concrete model-planregels voor EOS'en die door gemeenten kunnen worden opgenomen in het omgevingsplan.

3. Aanbeveling

3.1 Aanbeveling

Uit het onderzoek is gebleken dat het opstellen van model-planregels, die gemeenten op kunnen nemen in het omgevingsplan, een mogelijkheid is waarmee de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant de deelnemende gemeenten een juridisch handvat kan bieden om externe veiligheid bij de bouw, plaatsing en het in gebruik hebben van energieopslagsystemen te waarborgen.

Hieruit volgt de aanbeveling dat de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant de model-planregels, opgenomen in hoofdstuk 4, beschikbaar stelt aan de deelnemende gemeenten, met het doel deze op te nemen in het omgevingsplan.

3.2 Vereisten voor de planregels

Om te waarborgen dat de model-planregels effectief en juridisch toepasbaar zijn, dienen deze minimaal te voldoen aan de vereisten in deze paragraaf.

3.2.1 Vergunningplicht

De model-planregels leggen vast dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten die bestaat uit het bouwen, plaatsen of in gebruik hebben van een energieopslagsysteem.

Door het instellen van deze omgevingsvergunningplicht ontstaat een verplicht juridisch toetsmoment waardoor externe veiligheid wordt geborgd bij de bouw, plaatsing en het in gebruik hebben van energieopslagsystemen.

3.2.2 Toepassingsbereik

De planregels leggen vast dat het toepassingsbereik van de planregels is beperkt tot energieopslagsystemen die vallen binnen de reikwijdte van de PGS 37-1¹. Hiermee wordt eenduidig afgebakend op welke energieopslagsystemen de planregels van toepassing zijn.

3.2.3 Overeenstemming met bestaande wet- en regelgeving en richtlijnen

De beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning mogen niet in strijd zijn met bestaande wet- en regelgeving. De beoordeling van de omgevingsvergunning vindt daarmee plaats binnen de kaders van de Omgevingswet.

Bij de beoordeling wordt gebruikgemaakt van bestaande, landelijk vastgestelde richtlijnen en beoordelingskaders. In de veiligheidseisen moet worden vastgelegd dat een EOS voldoet aan de PGS 37-1. Hierdoor wordt geborgd dat bij het in gebruik hebben van een EOS wordt voldaan aan de minimaal algemeen aanvaarde veiligheidsmaatregelen voor EOS'en.

---

¹ Deze PGS-richtlijn is van toepassing op een specifieke subset van EOS'en, namelijk EOS'en bestaande uit lithiumhoudende oplaadbare energiedragers die (in groepen) elektrisch met elkaar zijn verbonden met een totaal opgestelde capaciteit van meer dan 20 kWh, inclusief bijbehorende randapparatuur en het batterijmanagementsysteem, conform Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, PGS 37-1 (2023), hoofdstuk 1 (toepassingsgebied).

Voor de aanvraagvereisten geldt dat de gegevens worden verstrekt conform het concept wijzigingsbesluit energieopslagsystemen voor elektrische energie en opslag van energiedragers voor elektrische energie. Dit wijzigingsbesluit vormt het uitgangspunt voor het bepalen van de omvang van de PR 10-6 contour en aandachtsgebieden.

4. De planregels

Aan de hand van de aanbevelingen en de bijbehorende vereisten, zoals opgenomen in hoofdstuk 3, zijn in dit hoofdstuk de planregels opgenomen. De opbouw en systematiek van deze planregels zijn ontleend aan het rapport Externe Veiligheid in het omgevingsplan harmonisering van beleidsregels in het omgevingsplan versie 2.0 (juni, 2025) opgesteld door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Model-planregels energieopslagsystemen

Artikel 1.1 Begripsbepaling

Plaatsgebonden risico 10-6:

De plaatsgebonden risicocontour, als bedoeld in artikel 5.6 en 5.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Explosieaandachtsgebied:

Het explosieaandachtsgebied, als bedoeld in artikel 5.12, tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Gifwolkaandachtsgebied:

Het gifwolkaandachtsgebied, als bedoeld in artikel 5.12, derde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 1.2 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over het bouwen, plaatsen of in gebruik hebben van een energieopslagsysteem, zoals bedoeld in paragraaf 1.2 van de PGS 37-1.

Artikel 1.3 Oogmerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:

- A. het borgen en bereiken van een aanvaardbaar veiligheidsniveau van personen;
- B. het beperken van gevolgen van een calamiteit bij een milieubelastende activiteit met externe veiligheidsrisico's; en
- C. ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.4 Verrichten activiteit energieopslagsysteem

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten die bestaat uit het bouwen, het plaatsen of in gebruik hebben van een energieopslagsysteem.

Artikel 1.5 Aanvraagvereisten

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een EOS worden de volgende gegevens verstrekt:

- a. De capaciteit van het energieopslagsysteem
- b. Het type batterij
- c. Een situatietekening van de situering van het energieopslagsysteem op een schaal van ten minste 1 op 500
- d. De plaatsgebonden risicocontour 1 op 1.000.000 per jaar bepaald volgens het wijzigingsbesluit energieopslagsystemen voor elektrische energie en opslag van energiedragers voor elektrische energie.

- e. Het explosieaandachtsgebied en/of gifwolkaandachtsgebied bepaald volgens het wijzigingsbesluit energieopslagsystemen voor elektrische energie en opslag van energiedragers voor elektrische energie
- f. Indien specifiek gemodelleerd volgens Rekenmethode Omgevingsveiligheid Lithiumhoudende Energiedragers en de kennisnotitie aangepaste vaste afstandtabbelen lithiumhoudende energiedragers van 10 februari 2026 van het RIVM de uitwerking van de risicoberekening.

Artikel 1.6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning energieopslagsystemen

1. De omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 1.4, wordt alleen verleend als:
  - A. het plaatsgebonden risico van de activiteit gelegen is binnen de begrenzing van de locatie waar de milieubelastende activiteit wordt uitgevoerd, of;
  - B. een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van de activiteit in acht wordt genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare-, kwetsbare locaties;
  - C. het explosieaandachtsgebied van de milieubelastende activiteit niet gelegen is over een zeer kwetsbaar gebouw;
2. In afwijking van het eerste lid, onder sub b, wordt de omgevingsvergunning ook verleend als er sprake is van een functionele binding, als bedoeld in artikel 5.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 1.7 Veiligheidseisen EOS

Met het oog op het waarborgen van de veiligheid wordt bij het in gebruik hebben van een EOS voldaan aan PGS 37-1.

5. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1.1 Begripsbepaling

Dit artikel heeft betrekking op begrippen die in de model-planregels worden gehanteerd.

Artikel 1.2 Toepassingsbereik

Dit artikel bevat bepalingen over de reikwijdte van de model-planregels.

Artikel 1.3 Oogmerken

Artikel 1.3 De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op veiligheid.

- PM stukken uit de omgevingsvisie die gaan over veiligheid van de gemeente hierin opnemen.

Artikel 1.4 Verrichten activiteit energieopslagsysteem

Artikel 1.4 Voor het aanleggen van een EOS is een omgevingsvergunning vereist.

Omgevingsveiligheid

Op dit moment is een zelfstandig EOS in de Rijksregelgeving nog niet aangemerkt als een milieubelastende activiteit met omgevingsveiligheidsrisico's. Onderzoek laat zien dat met name een EOS, in de vorm van lithium-ion batterijmodules een voor (externe) veiligheid relevante installatie is waaraan, voor een veilige exploitatie, ontwerp- en constructie-eisen moeten worden gesteld. Ook leidt vestiging en exploitatie van dit type EOS mogelijk tot het ontstaan van explosie- en gifwolkaandachtsgebieden, hetgeen ruimtelijke consequenties met zich meebrengt. Vandaar dat een vergunningplicht is opgenomen.

Artikel 1.5

Bij de aanvraag om een vergunning worden gegevens verlangd die nodig zijn om de veiligheidsafstanden te bepalen en te kunnen toetsen aan de ruimtelijke impact. De gemeente gebruikt deze informatie voor de beoordeling van de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Artikel 1.6

Voor de beoordeling van externe veiligheid is aansluiting gezocht bij artikel 8.12 van het BKL.

Artikel 1.7

Het doel van deze PGS-richtlijn is om vast te leggen met welke maatregelen de risico's van lithiumhoudende energieopslagsystemen te beheersen zijn. Deze maatregelen zijn gebaseerd op een risicobenadering die uitgaat van de scenario's die zich voor kunnen doen. Op basis van de scenario's zijn doelen geformuleerd waarmee wordt beoogd een aanvaardbaar veiligheidsniveau te creëren. Uit de doelen zijn vervolgens de maatregelen afgeleid. Deze maatregelen verkleinen de kans op een incident, of voorkomen of beperken de nadelige gevolgen van een incident.

6. Afsluiting

Dit aanbevelingsdocument biedt de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant een concreet en juridisch toepasbaar instrument om deelnemende gemeenten te ondersteunen bij het borgen van externe veiligheid bij de bouw, plaatsing en het in gebruik hebben van energieopslagsystemen.

De opgestelde model-planregels sluiten aan bij bestaande wet- en regelgeving en landelijke richtlijnen, waaronder de Omgevingswet, de PGS 37-1 en de Rekenmethode Omgevingsveiligheid Lithiumhoudende Energiedragers van het RIVM. Hiermee wordt voorkomen dat toekomstig beleid strijdig is met deze model-planregels en wordt de duurzaamheid van het juridisch instrument geborgd.

Het wordt aanbevolen dat de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant dit aanbevelingsdocument beschikbaar stelt aan de deelnemende gemeenten. Zodat de deelnemende gemeenten deze model-planregels op kunnen nemen in het omgevingsplan.